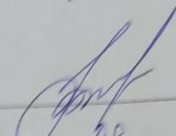

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 Л.О.Кустріч
« 31 » 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

Освітній рівень:

перший (бакалаврський)

Галузь знань:

07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність:

073 «Менеджмент»

Освітня програма:

Менеджмент

Факультет:

менеджменту

Робоча програма з навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент». – Умань: Уманський НУС, 2022. 22 с.

Розробник: С. Колотуха к.е.н., доцент Колотуха С.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від №1 від « 11 » серпня _____ 2022 року

Завідувач кафедри д.е.н., доцент Прокопчук О.Т. О.Т. Прокопчук

« ____ » _____ 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту
Протокол № від « 31 » 08 2022 року 1

Голова науково-методичної комісії факультету менеджменту

М.О. Гоменюк Гоменюк М.О.

« 31 » 08 -----2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 073 «Менеджмент»	обов’язкова	
Модулів - 3		Рік підготовки	
		3-й	3-й
Змістових модулів - 11		Семестр	
		6-й	6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>реферат</i>		Лекції	
		26	8
Загальна кількість годин - 120		Практичні	
		28	4
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: бакалавр	Самостійна робота	
		66	108
		Вид контролю	
		Екзамен	Екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – здобути теоретичні знання та набути практичних навичок у сфері фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, формування та використання прибутку, організації оборотних капіталів, кредитування підприємств, фінансового забезпечення відтворення основних засобів, фінансового планування та організації фінансової роботи на підприємстві.

Цілі курсу (програмні компетентності):

- здатність опанувати особливості теоретичних основ, сутності та принципів організації фінансів підприємства;
- здатність окреслювати склад, структуру фінансових ресурсів і джерела їх формування;
- здатність управляти прибутком і рентабельністю, здійснювати контроль за розподілом і використанням прибутку, визначати можливі темпи розвитку на основі норм розподілу прибутку й самофінансування;
- здатність планувати і оперативно здійснювати контроль надходжень виручки від реалізації продукції;
- здатність сформулювати систему оподаткування підприємств та оволодіти практикою розрахунку податкових платежів;
- здатність обрати раціональні форми кредитно-розрахункових операцій;
- здатність ознайомитися з основами організації фінансування оборотних активів і фінансового забезпечення відтворення матеріальних необоротних активів;
- здатність визначати та оцінювати потребу в оборотних коштах за допомогою різних методів нормування;
- здатність визначати склад та структуру основних засобів, поняття амортизації та методи її нарахування;
- здатність набувати навичок фінансового аналізу, оцінки фінансового стану підприємства та оволодіти методами фінансового планування на підприємстві;
- уміння вирішувати практичні завдання та ситуації щодо заходів з питань санації й запобігання банкрутству підприємств; проводити аналіз беззбитковості підприємства; планувати джерела формування і використання фінансових ресурсів.

В процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен володіти наступними компетентностями:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- здатність працювати у міжнародному контексті.

спеціальні:

- здатність визначати та описувати характеристики організації.
- Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- здатність визначати перспективи розвитку організації.
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

- описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

- демонструвати навички обґрунтування управлінських рішень у зовнішньоекономічній діяльності підприємств на основі комплексного економічного та фінансового аналізу.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ГРОШОВИЙ ОБОРОТ ТА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Змістовий модуль 1. Основи фінансів підприємства

Поняття і суть фінансів. Функції фінансів розподільна, перерозподільна, стимулююча і контрольна. Склад і структура фінансів.

Взаємозв'язок фінансів підприємств і суспільства. Особливості фінансових відносин в ринкових умовах. Роль фінансів підприємств у формуванні ринкової економіки. Поняття грошових фондів і фінансових ресурсів підприємства.

Економічні методи і способи та джерела формування фінансових ресурсів. Розмежування коштів підприємства на власні, позичені та залучені. Основи організації фінансів підприємств: саморегулювання, самоокупність і самофінансування. Завдання фінансової роботи на підприємстві та її організація. Зміст та задачі управління фінансами підприємства.

Змістовий модуль 2. Організація розрахунків підприємства

Порядок оформлення відкриття в банку розрахункового валютного позичкового та інших рахунків підприємствами всіх форм власності. Надходження, порядок зберігання і витрати грошових коштів. Суть, значення, способи і форми розрахунків. Принципи організації безготівкових розрахунків. Класифікація безготівкових розрахунків в залежності від об'єму і місця здійснення платежу.

Технологія безготівкових розрахунків між підприємствами. Розрахунки платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями, чеками, акредитивами, векселями, клірингові та факторингові розрахунки. Готівкові грошові розрахунки на підприємстві і сфера їх застосування.

Змістовий модуль 3. Грошові надходження підприємства

Економічна характеристика, склад та класифікація грошових надходжень підприємств. Виручка від реалізації продукції, робіт та послуг. Фактори, що впливають на величину виручки. Особливості формування виручки в окремих сферах і структурах підприємств, що входять до складу Міністерства Аграрної політики України. Розрахунок виручки. Надходження від реалізації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, нематеріальних активів від надання в оренду окремих видів майна. Надходження від продажі акцій, облігацій, інших цінних паперів. Дивіденди та інші надходження по операціях з цінними паперами.

Змістовий модуль 4. Формування і використання прибутку підприємства

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємств. Прибуток від реалізації продукції та його розрахунок. Фактори, які впливають на формування прибутку від реалізації продукції. Собівартість продукції, її вплив на прибуток. Прибуток від реалізації фінансових і матеріальних активів. Прибуток від реалізаційних надходжень, його склад і структура. Балансовий прибуток і його розрахунок. Пропорції розподілу прибутку між підприємствами і бюджетом. Прибуток, що залишається у розпорядженні підприємства, або чистий прибуток. Рентабельність і норма прибутку та фактори, що на них впливають. Економічне значення розподілу

прибутку підприємств. Фонди грошових коштів підприємств, що формуються із прибутку. Використання чистого прибутку.

МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Змістовий модуль 5. Оподаткування підприємства

Суть і зміст податків. Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Оподаткування прибутку підприємств. Непрямі податки, що включаються в ціну товарів, робіт і послуг. Платежі за ресурси. Місцеві податки і збори. Оподаткування доходів суб'єктів малого підприємництва і фізичних осіб. Збори і цільові відрахування, які сплачують підприємства у державні цільові фонди.

Змістовий модуль 6. Оборотні активи та їх організація на підприємствах

Обіг коштів підприємств. Суть оборотних активів, їх класифікація. Склад і структура оборотних активів. Особливості кругового обігу оборотних активів в сільськогосподарському виробництві. Методи визначення потреби у власних оборотних активах. Поняття норм і нормативів оборотних активів. Методи прямого обчислення потреби в оборотних активах і сфера їх застосування. Розрахунок сукупного нормативу власних оборотних активів. Джерела утворення оборотних активів: власні, позичені і залучені оборотні активи. Нестача власних оборотних активів, методи її визначення, причини виникнення і джерела поповнення.

Змістовий модуль 7. Кредитування підприємства

Банківський кредит як основна форма залучення підприємствами позичених коштів. Класифікація кредитів в залежності від забезпечення строків, суб'єктів кредитування. Принципи кредитування. Визначення потреби в кредитах. Раціональні межі кредитування. Кредитоспроможність підприємств і її показники. Ліквідність балансу. Банківський контроль в процесі кредитування. Гарантії своєчасності і повноти сплати кредиту. Кредитна заявка. Зміст і порядок укладання кредитного договору. Методи перевірки забезпечення кредиту.

Змістовий модуль 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Статутний, амортизаційний капітал. Характеристика методів нарахування амортизації. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Суть капітальних вкладень та їх роль в умовах переходу до ринкової економіки. Види капітальних вкладень. Прогнозування капітальних вкладень та джерел їх фінансування. Титульні списки та проектно-кошторисна документація по капітальних вкладеннях. Порядок оформлення відкриття фінансування та кредитування капітальних вкладень. Рахунки по фінансуванню та кредитуванню капітальних вкладень в банку та порядок акумуляції коштів на них. Сучасні форми фінансування і кредитування капітальних вкладень – лізинг, форфейтинг, хайренг.

МОДУЛЬ 3. ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ, ЩО НА НЬОГО ВПЛИВАЮТЬ

Змістовий модуль 9. Оцінка фінансового стану підприємства

Необхідність оцінки фінансового стану підприємства. Показники фінансового стану підприємства: оцінка майнового стану підприємства: оцінка прибутковості, ліквідності і платоспроможності. Показники фінансової стійкості та стабільності підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Змістовий модуль 10. Фінансове планування на підприємствах

Зміст, мета та задачі фінансового планування. Фінансове планування як процес оцінки визначення фінансових потреб підприємства та джерел їх покриття. Методи фінансового планування: балансовий, програмно-цільовий, нормативний, метод коефіцієнтів. Інформаційна база фінансового планування.

Змістовий модуль 11. Фінансова санація та банкрутство підприємства

Фінансова санація підприємства, її економічний зміст та порядок проведення. Планування санації підприємства. Фінансування санації. Банкрутство підприємства. Задоволення претензій кредиторів. Мирова угода. Санація через реорганізацію.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ - ДЕННА ФОРМА

Модуль		Обсяг				
№	Назва	Лекції	Практичні	Семінари	Самостійна робота	Разом
1.	Модуль 1. Грошовий оборот та формування фінансових результатів діяльності підприємств					
1.1	Тема 1 Основи фінансів підприємств	2	2		6	10
1.2	Тема2 Організація розрахунків підприємств	4	4		6	14
1.3	Тема3 Грошові надходження підприємств	2	2		6	10
1.4	Тема4 Формування і використання прибутку підприємств	2	2		6	10
Всього		10	10		24	44
2	Модуль 2. Фінансове забезпечення поточної діяльності підприємств					
2.1	Тема5 Оподаткування підприємств	4	4		6	14
2.2	Тема6 Оборотні кошти та їх організація на підприємстві	2	4		6	12
2.3	Тема7 Кредитування підприємств	2	2		6	10
2.4	Тема 8 Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	2	2		6	10
Всього		10	12		24	46
3.	Модуль 3. Фінансовий стан та планування діяльності підприємств					
3.1	Тема 9 Оцінка фінансового стану підприємства	2	2		10	14
3.2	Тема 10 Фінансове планування на підприємствах	2	2		4	8
3.3	Тема 11 Фінансова санація та банкрутство підприємств	2	2		4	8
Всього		6	6		18	30
Разом		26	28		66	120

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ - ЗАОЧНА ФОРМА

Модуль		Обсяг				
№	Назва	Лекції	Практичні	Семінари	Самостійна робота	Разом
1.	Модуль 1. Грошовий оборот та формування фінансових результатів діяльності підприємств					
1.1	Тема 1 Основи фінансів підприємств				10	10
1.2	Тема 2 Організація розрахунків підприємств.	2	2		8	12
1.3	Тема 3 Грошові надходження підприємств.	2			8	10
1.4	Тема 4 Формування і використання прибутку підприємств				8	8
Всього		4	2		34	40
2	Модуль 2. Фінансове забезпечення поточної діяльності підприємств					
2.1	Тема 5 Оподаткування підприємств				14	14
2.2	Тема 6 Оборотні кошти та їх організація на підприємстві	2			14	16
2.3	Тема 7 Кредитування підприємств.	2	2		12	16
2.4	Тема 8 Фінансове забезпечення відтворення основних засобів				12	12
Всього		4	2		52	58
3.	Модуль 3. Фінансовий стан та планування діяльності підприємств					
3.1	Тема 9 Оцінка фінансового стану підприємства				8	8
3.2	Тема 10 Фінансове планування на підприємствах				8	8
3.3	Тема 11 Фінансова санація та банкрутство підприємств.				6	6
Всього					22	22
Разом		8	4		108	120

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Назва змістовного модуля та заняття	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Грошовий оборот та формування фінансових результатів діяльності підприємств		
Тема1. <i>Основи фінансів підприємств</i> Заняття 1. Визначення обсягу фінансових ресурсів підприємства	2	2
Тема 2. <i>Організація розрахунків підприємств</i> Заняття 2,3. Вивчення порядку застосування різних форм безготівкових та готівкових розрахунків.	4	
Тема 3. <i>Грошові надходження підприємств</i> Заняття 4. Визначення обсягу і складу грошових надходжень підприємства	2	
. Розрахунок впливу факторів на обсяг виручки від реалізації продукції		
Тема4. <i>Формування і використання прибутку підприємств</i> Заняття 5. Розрахунок фінансових результатів діяльності підприємства	2	
.Розрахунок впливу факторів на обсяг прибутку		
Разом за модулем 1.	10	2
Модуль 2. Фінансове забезпечення поточної діяльності підприємств		
Тема 5. <i>Оподаткування підприємств</i> Заняття 6,7. Порядок розрахунку та сплати податку на додану вартість та акцизного податку	4	2
Порядок розрахунку та сплати єдиного податку		
Прибуткове оподаткування, ПДФО		
Тема 6. <i>Оборотні кошти та їх організація на підприємстві</i> Заняття 8. Визначення фактичної наявності оборотних активів на підприємстві. Нормування власних оборотних активів	4	
Розрахунок нормативів оборотних засобів сільськогосподарських підприємств		
Розрахунок джерел покриття сукупного нормативу власних оборотних активів		
Тема 7. <i>Кредитування підприємств</i>	2	

Заняття 9. Вивчення порядку видачі та повернення кредиту.		
Розрахунок відсотків за користування кредитом		
Topic 8. Financial support for the reproduction of fixed assets Lesson 10. Calculation of indicators of the use of fixed assets	2	
Planning of capital investments and sources of their financing.		
Разом за модулем 2.	12	2
Модуль 3. Фінансовий стан та планування діяльності підприємств		
Тема 9. <i>Оцінка фінансового стану підприємства</i> Заняття 11. Розрахунок показників ліквідності та платоспроможності підприємства	2	
Тема 10. <i>Фінансове планування на підприємствах</i> Заняття 12. Розрахунок показників ліквідності та платоспроможності підприємства	2	
Тема 11. <i>Фінансова санація та банкрутство підприємств</i> Заняття 13. Встановлення неплатоспроможності (банкрутства) підприємства	2	
Оцінка санаційної спроможності підприємств		
Разом за модулем 3.	6	
РАЗОМ	28	4

МОДУЛЬ 1. ГРОШОВИЙ ОБОРОТ ТА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
ТЕМА 1. ОСНОВИ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ

- Підготувати теоретичні питання:
 - сфери фінансових відносин підприємств;
 - фінансовий механізм.

2. Розробити тестові завдання.

3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література: 103[11-13];[17-22]; 105 [18-22].

ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВ

- Підготувати теоретичні питання:
 - порядок заповнення розрахункових документів;

- форми безготівкових розрахунків"
- 2. Розробити тестові завдання.
- 3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література:103[69-74];[53-63];[41-53];105[43-50];[51-52].

ТЕМА 3. ГРОШОВІ НАДХОДЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

1. Підготувати теоретичні питання:
 - характеристика інвестицій;
 - характеристика виручки від реалізації продукції.
 - грошові надходження від інвестиційної, фінансової та іншої звичайної діяльності підприємств.
2. Розробити тестові завдання.
3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література:2; 15; 16; 105 [76-77]; [77-86].

ТЕМА 4. ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ

1. Підготувати теоретичні питання:
 - методи розрахунку прибутку від реалізації продукції.
 - класифікація витрат;
 - розподіл прибутку.
2. Розробити тестові завдання.
3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література:103 [100-102]; 105[97-102].

МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

ТЕМА 5. ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

1. Підготувати теоретичні питання:
 - оподаткування прибутку підприємств;
 - плата за землю;
 - фіксований сільськогосподарський податок;
 - податок з власників транспортних засобів;
 - податок на нерухоме майно.
 - проведення розрахунків по ПДВ;
 - розрахунок фіксованого сільськогосподарського податку.
2. Розробити тестові завдання.
3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література:5; 6; 8; 10; 11; 14;105 [118-121]; [136-139]; [139-148].

ТЕМА 6. ОБОРОТНІ КОШТИ ТА ЇХ ОРГАНІЗАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1. Підготувати теоретичні питання:
 - нормування оборотних коштів в сільськогосподарських підприємствах;
 - способи прискорення оборотності оборотних коштів;
 - вплив розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємства.
 - розрахунок показників ефективності використання оборотного капіталу: коефіцієнт оборотності власних оборотних активів підприємства; коефіцієнт завантаження оборотних активів; оборот в днях нормованих оборотних активів.
2. Розробити тестові завдання.
3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література: 105 [194-196]; [207-208]; [213-219].

ТЕМА 7. КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

1. Підготувати теоретичні питання:
 - погашення банківського кредиту;
 - лізингове кредитування.
 - кредитування малих та середніх підприємств.:
 - кредит під облік векселів;

- факторингові послуги;
 - кредитування малих підприємств.
2. Розробити тестові завдання.
 3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література: 105 [244-254]; [260-267]; [267-271;9; 37; 47; 72[139-163],110-122]; 73[31-44]; 74; 92.

ТЕМА 8. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

1. Підготувати теоретичні питання:
 - порядок фінансування капітальних вкладень.
 - фінансування витрат на поліпшення основних засобів.
2. Розробити тестові завдання.
3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література: 105[320-325];[325-328].

МОДУЛЬ 3. ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

ТЕМА 9. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1. Підготувати теоретичні питання:
 - оцінка майнового стану підприємства;
 - аналіз прибутковості підприємства.
2. Розробити тестові завдання.
3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література: 103[187-192]; 105 [367-395].

ТЕМА 10. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

1. Підготувати теоретичні питання:
 - фінансова стратегія підприємства;
 - бюджетування в системі оперативного фінансового планування.
 - контролінг.
2. Розробити тестові завдання.
3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література: 105 [397-401]; [433-447].

ТЕМА 11. ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ТА БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВ

1. Підготувати теоретичні питання:
 - приховане, фіктивне та навмисне банкрутство;
 - санаційна спроможність підприємства та її оцінка.
 - реструктуризація підприємства.
2. Розробити тестові завдання.
3. Термінологічний глосарій

Рекомендована література: 105 [453-465] [472-475] [509-515]; 98.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів охоплює завдання різних типів та рівнів складності, а саме:

- роботу над конспектами лекцій, планами практичних занять;
- вивчення навчального матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, роботу з нормативно-правовими актами;
- роботу з каталогами бібліотек з метою отримання необхідної інформації;
- опрацювання матеріалу за першоджерелами — науковими, спеціальними, науковими публікаціями в періодичних виданнях, інформаційно-довідковими літературними джерелами;
- конспектування самостійно вивченого матеріалу, підготовку доповідей, рефератів, написання курсової роботи;
- активну участь у практичних заняттях, колоквіумах;

Під час самостійного опрацювання тем та при підготовці до практичних занять важливе значення мають лекції. Вони дають студентам знання в обсязі, необхідному для подальшого самостійного поглибленого вивчення дисципліни, орієнтують у найраціональнішому напрямі щодо самостійного опрацювання кожної теми, роз'яснюють найскладніші поняття та положення. Під час лекції викладач посилається на навчальні, наукові та спеціальні літературні джерела, а також на нормативно-правові акти. Ведення конспекту лекції дає студенту можливість уважно проаналізувати лекційний матеріал при подальшому поглибленому вивченні теми та підготовці до семінарських і практичних занять. Окремі питання, які розкриті в конспекті лекції в загальному вигляді, та ті, що винесені для самостійного вивчення, студент повинен опрацювати і засвоїти за рекомендованими підручниками, навчальними посібниками, законодавчо-нормативною та довідково-інформаційною літературою.

Під час роботи із джерелами студент повинен ознайомитися з їх змістом та відібрати необхідний для вивчення матеріал (розділи, підрозділи тощо). При самостійному вивченні матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, науковою та спеціальною літературою необхідно аналізувати прочитане, порівнюючи з прослуханою та законспектованою лекцією, робити логічні висновки, позначати незрозумілі положення з метою подальшого їх з'ясування на семінарському чи практичному занятті. Доцільно виписувати формулювання конкретних положень та визначень іншими авторами. Під час роботи з науковою та спеціальною літературою студент може знайти посилання на додаткові літературні джерела, не вказані у списку рекомендованої літератури навчально-методичного комплексу. Використовувати додаткові джерела для самостійного поглибленого вивчення матеріалу дуже важливо, особливо під час підготовки доповідей та рефератів.

Маючи список літературних джерел, необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки та знайти в ньому каталожну картку з необхідним джерелом і бібліотечним шифром. Якщо ж студент поглиблено вивчає конкретну проблему, готує наукову доповідь, реферат чи курсову роботу і йому не вистачає матеріалу у списку рекомендованої літератури, не відомі реквізити рекомендованих літературних джерел, то

необхідно звернутися до систематичного каталогу бібліотеки, у тому числі й до тематичного каталогу публікацій у періодичних виданнях.

У процесі самостійної роботи доцільно активно використовувати тестові та розрахункові завдання для самоконтролю здобутих знань. За результатами самостійного виконання теоретичних завдань визначається рівень засвоєння студентом основних термінів, принципів, показників, методологічних та методичних засад на яких базується дисципліна.

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Самостійна робота виконуються студентами за власним вибором. Вони є обов'язковими і належать до обов'язкових завдань.

Самостійна робота охоплює:

- а) підготовку і презентацію обов'язкового реферату (один протягом семестру),
- б) виступ з власне розробленою лекцією з проблемних питань (одну протягом семестру),
- в) підготовка презентації за визначеною темою.

Самостійна робота має містити основну частину:

- г) підготовку теоретичних питань (2-3 питання);
- д) складання кросворду (по теоретичних питаннях самостійної роботи), зі вказаними правильними відповідями (у тесті 4 варіанти відповідей, правильна лише одна);
- е) складання тестів (по теоретичних питаннях до самостійної роботи);
- є) термінологічний словник (за темою завдання, 15-20 слів);
- ж) список використаних джерел;
- з) додатки (при необхідності).

Робота має містити: титульний аркуш; зміст; основну частину; список використаних джерел; додатки (при необхідності).

ПІДГОТОВКА І ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕФЕРАТУ

1. Написання реферату дає можливість студенту навчитися самостійно вести пошук та опрацювання інформаційних джерел, систематизувати та узагальнювати матеріали, виявляти проблеми, дискусійні питання, проводити аналіз, вносити пропозиції, робити висновки. Представлення реферату на занятті дозволяє студенту сформулювати навички виступу перед аудиторією, аргументування і відстоювання власної точки зору, вміння відповідати на питання.

Етапи підготовки реферату:

2. Студент самостійно обирає тему реферату з визначеної проблематики, а також може запропонувати свою тему. Вибір теми реферату, а також термінів його представлення узгоджується з викладачем.

- 3. Первинне дослідження інформаційних джерел.
- 4. Самостійне розроблення плану реферату.
- 5. Отримання консультаційної допомоги викладача.
- 6. Безпосередня робота над написанням реферату.
- 7. Представлення реферату та його обговорення в групі.

Оформлення реферату:

Текст реферату має бути набраний на комп'ютері (шрифт 14, інтервал – 1,5, поля – по 2 см (з правої сторони – 1,5 см)). Загальний обсяг – не більше 8-10 сторінок. Текст роботи слід розміщувати на одній сторінці стандартного аркуша А4. Нумерація сторінок проставляється у верхньому правому кутку або посередині сторінки зверху чи знизу. Титульний аркуш вважається першою сторінкою.

Літературні джерела студент підбирає самостійно. Роботу з літературою потрібно починати зі складання повного списку книг, статей, нормативних документів з обов'язковим посиланням на джерело. Для підготовки реферату рекомендується використовувати каталог періодичних видань, довідників і нормативних матеріалів.

Найбільша кількість публікацій з фінансових питань міститься в журналах «Фінанси України», «Економіка України», «Фінансова тема», «Економічний часопис», а також у газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», «Бізнес», «Галицькі контракти» та ін. Законодавчі акти публікуються у «Відомостях Верховної Ради України», «Офіційному віснику України» та інших періодичних виданнях.

Зміст роботи треба викладати стисло, лаконічно, не припускаючи повторень та непотрібних відступів від теми. В кінці реферату оформляють список використаної літератури. Презентація реферату проходить на занятті, де розглядається дана тема. Доповідь за темі реферату не повинна перевищувати 10 хвилин.

Контроль якості підготовки студентом реферату відбувається під час його представлення та обговорення в аудиторії на занятті.

ВИСТУП З ВЛАСНОЮ ЛЕКЦІЄЮ З ВИЗНАЧЕНИХ ПИТАНЬ

Підготовка до лекції: студент самостійно обирає тему лекції з визначеної проблематики, а також може запропонувати свою тему. Вибір теми лекції, а також термінів її представлення узгоджується з викладачем.

Власна лекція – це доповідь протягом 10 хвилин.

Доповідь складається з:

1) Аналізу проблеми, явища чи дискусійного питання.

Аналіз проблеми включає: постановку проблеми; розкриття та оцінку поточної ситуації, виявлення суперечливих моментів, протиріч; визначення причин, наслідків; аргументація власної позиції.

Аналіз проблеми займає до 5 хвилин лекції.

2) Висновок:

Висновок містить пропозиції доповідача щодо вирішення проблеми та висновки, які ґрунтуються як на власних аргументах, так і на думках фахівців.

У лекції не наводиться учбовий матеріал (визначення термінів, переліки функцій, класифікацій чи принципів тощо), за виключенням випадків, коли він є предметом дискусії.

Письмове оформлення лекції обов'язкове.

Під час доповіді можна користуватися зібраними матеріалами.

Контроль якості підготовки студентом лекції відбувається під час її представлення в аудиторії на занятті.

ОРИЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ ТА МІНІ-ЛЕКЦІЙ

1. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи.
2. Формування і використання фінансових ресурсів підприємства.
3. Фінансове забезпечення господарської діяльності малого підприємництва.
4. Склад і характеристика фінансових відносин підприємства.
5. Джерела фінансування діяльності підприємств.
6. Безготівкові розрахунки підприємства та шляхи їх удосконалення.
7. Грошовий оборот та система грошових розрахунків підприємства.
8. Формування виручки від реалізації продукції.
9. Шляхи підвищення прибутку і рентабельності підприємств.
10. Прибуток підприємства: склад, механізм формування, розподілу і використання.
11. Формування фінансових результатів діяльності підприємства.
12. Оподаткування доходів від підприємницької діяльності.
13. Непряме оподаткування підприємств.
14. Оподаткування суб'єктів малого бізнесу.
15. Лізинг як форма кредитування підприємств.
16. Регулювання грошового обороту за допомогою факторингового обслуговування.

17. Удосконалення депозитної політики в банках.
18. Комерційне кредитування підприємств.
19. Банківське кредитування підприємств.
20. Довгострокове банківське кредитування підприємств.
21. Споживче кредитування.
22. Основи організації банківського кредитування.
23. Кредитування розвитку малого підприємництва.
24. Підтримка малого бізнесу кредитними спілками.
25. Позичковий капітал підприємства: форми, ціна та умови залучення.
26. Організація майнового страхування підприємств.
27. Страховий захист підприємств аграрного сектора.
28. Основи організації оборотних засобів підприємства.
29. Методи і джерела формування оборотних засобів підприємства.
30. Використання та відтворення основного капіталу підприємства.
31. Власний капітал підприємства.
32. Амортизаційна політика підприємства та її вплив на його фінансову діяльність.
33. Інвестиційна діяльність підприємства.
34. Організація фінансів підприємств малого бізнесу.
35. Оцінка фінансового стану підприємства.
36. Фінансова стійкість підприємств.
37. Платоспроможність і ліквідність підприємства.
38. Аналіз фінансової звітності підприємства.
39. Фінансова підтримка сільськогосподарських підприємств в системі державного регулювання економіки.
40. Фінансове планування на підприємстві.

СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОГО КРОСВОРДУ

Складання фінансових кросвордів дозволяє студентам більш глибоко засвоїти зміст тем, які включені до курсу «Фінанси підприємства», ознайомитися з понятійним апаратом, зрозуміти сутність фінансових категорій і понять.

Для складання кросворду необхідно отримати у викладача, який веде семінари, контрольні слова. Комплексний кросворд – охоплює всі теми курсу «Фінанси підприємств», містить не менше 30 термінів; 1 контрольне слово.

Основні вимоги до складання кросвордів:

1. Це класичний кросворд. Він має бути компактним і відповідати основному правилу складання класичних кросвордів – слова можуть перетинатися, але не можуть мати суміжних клітин.
2. Мова українська.
3. Всі терміни повинні відповідати програмі курсу «Фінанси підприємств».
4. Завдання до зашифрованих термінів повинні бути у вигляді їх повних визначень. Поруч у дужках подається правильна відповідь.
5. Слова в кросворді мають бути вписані без скорочувань.
6. Контрольне слово повинно перетинатися кросвордом.
7. Кількість слів по вертикалі і по горизонталі повинна бути приблизно однаковою.
8. Кросворд, набраний на комп'ютері (шрифт 14, інтервал 1,0), здається викладачеві в охайному вигляді за такою структурою:

Титульний лист; пуста сітка кросворда з проставленою нумерацією клітин;
заповнена сітка кросворда з проставленою нумерацією клітин; перелік завдань повинен
бути надрукований у стовпчик (із зазначенням у дужках поряд із завданням правильних
відповідей); перелік відповідей, надрукованих у стовпчик (з відповідною

СКЛАДАННЯ ТЕСТІВ

Основні вимоги до складання тестів: подається у надрукованому вигляді (14 шрифт, інтервал 1,0); завдання охоплюють одну тему курсу (містять не менше 30 завдань); якщо студент здає тематичний кросворд, тоді тема тестів і тематичного кросворду мають бути різними; тестове питання не повинно бути визначенням та не може бути поставлене таким чином, щоб відповіді були “так” чи “ні”; до одного питання повинно бути запропоновано не менше 4 варіантів відповідей. Правильними можуть бути як одна, так і кілька відповідей; при цьому правильні відповіді слід виділити іншим шрифтом або іншим кольором; перелік відповідей на тест, надрукованих у стовпчик, подається на окремому аркуші.

Контроль за виконанням кросвордів і тестів відбувається шляхом перевірки викладачем правильності їх виконання.

9.Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» використовуються наступні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні – розповідь-пояснення, лекція (лекція-бесіда, лекція-конференція);
- наочні – ілюстрація, демонстрація;
- практичні – розв’язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт;
- індуктивні – узагальнення матеріалу від часткового до загального;
- дедуктивні – деталізація матеріалу від загального до конкретного;
- репродуктивні – відтворення як засіб повторення поданого навчального матеріалу;
- творчі, проблемно-пошукові – виконання самостійної роботи та самонавчання на основі конспектів лекцій, навчальних підручників і посібників, наукової й іншої рекомендованої літератури;
- навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних профільних завдань;
- інтерактивні – кейс-метод, робота в малих групах, дискусії,

презентації, ділові та рольові ігри тощо;

– бінарні, інтегровані: наочно-ілюстративний; наочно-проблемний; наочно-практичний.

Однією з форм сучасного навчального процесу є дистанційне навчання на платформі інформаційного освітнього середовища Moodle. Проведення даного виду навчання здійснюється в межах норм положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Матеріали дисципліни «Фінанси підприємств» освітньому середовищі Moodle розміщені за посиланням: https://moodle.udau.edu.ua/login/change_password.php

У разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції у форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечуються за допомогою платформ Zoom, Google Meet, Moodle.

**РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПРИ РЕЙТИНГОВІЙ СИСТЕМІ ОЦІНЮВАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»**

	Модуль 1					Модуль 2					Модуль 3				Контрольна робота	Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Кількість балів за модуль	35					23					12						
Змістові модулі	1	2	3	4	МК1	5	6	7	8	МК2	9	10	11	МК3			
Кількість балів за змістові модулі і модульний контроль в т.ч. за видами роботи студентами денної форми навчання:	5	8	8	10	4	4	4	6	4	5	3	2	2	5		30	100
тести	-	-	-	1		-	-	1			-	-	-				
опитування	2	4	4	3		2	2	1	1		1	1	1				
кросворд	1	-	-	-		-	-	-	1		1	-	-				
практичні заняття	2	4	4	4		2	2	2	2		1	1	1				
реферат	-	-	-	2		-	-	2	-								
Кількість балів студентами заочної форми навчання		10		10				10					10		30	30	100

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних завдань за індивідуальними варіантами, оцінка виконання та захисту контрольної роботи (для заочної форми навчання), підсумковий письмовий тест. Поточний контроль.

Максимальна сума балів підсумкового модульного контролю – 100, які розподіляються наступним чином: активність роботи протягом семестру не може перевищувати 100 балів. Об'єктами поточного контролю знань студентів є: систематичність та активність роботи на семінарських заняттях; виконання індивідуальних завдань; виконання модульних завдань.

1. При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, правильність написання письмового контролю на практичному занятті; результати бліц-опитування. Система оцінювання активності роботи: відповідь – 0; 1; 2; 3 бали; змістовні доповнення при обговоренні – 0,5 бала; бліц-опитування – 0,5; 1 бал; письмовий контроль – 0; 1; 2; 3 бали.

КРИТЕРІЙ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І УМІНЬ СТУДЕНТІВ

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюють згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. **Поточний** – під час виконання практичних робіт, розрахункових (написання рефератів), контроль за засвоєння певного модуля (МК). Форму проведення поточного контролю і систему оцінювання визначає кафедра. **Підсумковий** – включає іспит.

Критерій та шкала оцінювання знань і умінь студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань та умінь студентів з навчальної дисципліни (доповідь на студентській конференції, здобуття призового місця на олімпіадах, виготовлення макетів, підготовка наочних посібників тощо) може надаватись до 10% від загальної кількості умовних балів з навчальної дисципліни.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. .Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Економіка і фінанси підприємства»(«Фінанси підприємств») для студентів спеціальності 073- «Менеджмент» першого(бакалаврського) рівня вищої освіти /Прокопчук О.Т., Колотуха С.М., Мельник К.М.,Бондаренко Н.В., Пташник С.А. –Умань. 2021.-с.24
2. Фінанси підприємства: інструктивно-методичні матеріали для проведення семінарських і для виконання практичних завдань студентами денної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Умань: Редакційно-видавничий Уманський НУС. 2019. 100 с
3. Робочий зошит з фінансів підприємства для виконання практичних завдань студентами денної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Умань: Редакційно-видавничий Уманський НУС 2019. 120 с.
4. Фінанси підприємства: методичні матеріали та вказівки для виконання самостійної та індивідуальної роботи студентами денної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Умань: Редакційно-видавничий Уманський НУС. 2019. 40с.
5. Методичні вказівки з дисципліни «Фінанси підприємства» для виконання контрольної роботи студентами факультету економіки і підприємництва заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Умань: Редакційно-видавничий Уманський НУС. 2019. 38с.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навчальний посібник К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Боронос В.Г. Антикризове фінансове управління у підприємстві Підручник. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: За заг. ред. д.е.н., проф. І.М. Сотник, д.е.н., проф. Л.М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга». 2018. С.95-118.
3. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навчальний посібник К: ЦУЛ, 2019. 264 с.
4. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник К.: ЦУЛ, 2017. 504 с.
5. Непочатенко О.О., Бондаренко Н.В., Непочатенко О.А.Фінанси підприємств у схемах і таблицях. Навчальний посібник. Умань: Видавець Уманський НУС: Редакційно-видавничий відділ, 2015. – 388 с.

6. Нікола С.О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.
5. Фінанси підприємств: навчальний посібник / В.І. Аранчій, В.Д. Чумак, Л.В. Бражник. – 2-ге видання, розширене та доповнене. Полтава: РВ ДПАА, 2018. 350 с.
6. Фінанси різних форм бізнесу : навч. посіб./ Н.Г.Пігуль, О.В.Дейнека, Н.А.Дехтяр, О.В.Люта. Суми : Сумський державний університет, 2017.337 с.

Допоміжна

- 7.Бечко П.К., Колотуха С.М., Пташник С.А., Нагорна Ю.І.
Податкове стимулювання е.-с. товаровиробників. Наукові горизонти, 2020, №6(9) с.60-67
- 8.Бечко П.К., Колотуха С.М., Кобилянський М.
Regulatory mechanisms of credit relations development in the agricultural sphere. Polish journal of science №31 (2020) vol.2
- 9.Бланк І. А. Управління прибутком. Видання друге. К. :«НІКА», 2018. 324 с.
- 10.Буртняк І. В. Моделювання процесу управління прибутком підприємства. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2015. Вип. 11(2). С. 138-144. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2015_11\(2\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2015_11(2)_19)
- 11.Власова Н.О., Міщенко В. А., П'ятак Т. В., Кочетова Т. І., Котлярова А.В.
Фінанси підприємств: підручник. Харків: Світ книг, 2018.437 с.
- 12.Волохова І. С., Шикіна Н.А., Волкова О. Г. та ін. Фінанси: навчальний посібник: експрес-курс / за загальною редакцією Волохової І. С. - Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
- 13 Вороніна В. Л. Підвищення ефективності управління прибутком торговельних підприємств [Електронний ресурс] Технологический аудит и резервы производства. - 2015. - № 4(5). - С. 20-24. - URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_4\(5\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2015_4(5)_5)
- 14 Гречко А. В. Управління процесом формування прибутковості з метою підвищення ефективності діяльності підприємства [Електронний ресурс] Підприємництво та інновації. - 2016. - Вип. 2. - С. 100-107. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2016_2_18

- 15 Економіка підприємства : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Є. В. Мішеніна та д-ра екон. наук Є. О. Балацького. – Харків: Диска Плюс, 2015. – 336 с.
- 16 Зінченко О. А. Забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємства шляхом удосконалення системи управління прибутком [Електронний ресурс] Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2017. № 4. С. 81-84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2017_4_16
17. Колотуха С.М., Мельник К.М., Гузар Б.С.
Удосконалення економічного механізму регулювання системи земельно-іпотечного кредитування
Збірник наукових праць. Уманського національного університету садівництва Ч.2. Економічні науки. Випуск 97, Умань 2020
С.53-64
18. Колотуха С.М., Мельник К.М., Бондаренко Н.В., Переполка В.Ю.
FINANCIAL AND CREDIT SUPPORT FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE
POLISH JOURNAL OF SCIENCE №36 (2021)
VOL. 2 - 11-15
19. Колотуха С., Смолій Л. Ідентифікація факторів впливу на стан банківського кредитування сільськогосподарських підприємств.
Банківська справа №2(152), 2020.-с.103-114.
21. Луцишин З. Асиметрія та парадокс фінансової глобалізації. - К. : КНЕУ, 2018. - 234 с.
22. Мельник К.М., Колотуха С.М. Депозитна діяльність банківських установ України: сучасний стан та перспективи розвитку. Банківська справа №2(154), 2021.-с.107-122
23. Непочатенко О., Колотуха С., Мельник К. Стратегія розвитку банківського кредитування аграрних підприємств. Банківська справа, 2021, №1(153).-с.37-49
24. Прокопчук О., Колотуха С.
Особливості страхового захисту в аграрному секторі економіки України.
Банківська справа №1(151), 2020.-с.26-41

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

24 Аналітичний огляд банків України : URL : <http://www.Bankografo.com.ua>.

25 Аналітичний банківський портал : URL: <http://www.my-banks.info>.

26 Аналітичні матеріали Державного комітету статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

27 Аналітичні матеріали Міністерства фінансів України URL : <http://www.minfin.gov.ua>.

28 Національна бібліотека України імені В. І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національний депозитарій України. URL: <https://www.csd.ua/>

13.Зміни в робочій програмі на 2022-2023 н.р.

Зміни,внесені до робочої програми на 2022-2023н.р.
охоплюють:

- 1 Внесення коригувань у розподіл балів,що їх отримують студенти під час вивчення дисципліни.
- 2 Уточнення кількості аудиторних годин,передбачених змінами,внесеними до навчального плану.
- 3 Оновлення списку рекомендованої літератури